

ABONAMENTUL
 Pe un an . . 28.— Cor.
 Pe jumătate an 14.— „
 Pe 3 luni . . 7.— „
 Pe o lună . . 2.40 „
 Pentru România și
 străinătate:
 Pe un an . . 40.— franci
 Telefon
 pentru oraș și interurban
 Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACȚIA

ADMINISTRATIA
 Strada Zrínyi N.-ul 1/a
INSERTIUNILE
 se primesc la administrație.
 Mușă publice și locuri deschise costă și rul 20 fil.
 Manuscrise nu se înnapoiază.

De pe câmpul de răsboi.

— SCRISORI. —

I.

Românii din Cernăuți au făcut o minune nemaiomenită în analele luptelor. Numai cu foștii grănițeri dela al II-lea regiment și mai puțini asemănă în luptele lui Napoleon. Au bătut o divizie de Ruși, armată regulată. Ai noștri nu au fost decât reg. 41 dela Cernăuți armată regulată și o brigadă de glotași. — Vă salut Dr. C. Schott.

II.

Frate...

Trimis din tabără aceasta predică pe care am făut-o la 18 August bravilor noștri ostași, cari au trecut prin foc învingători (reg. 61) Sunt bravi ostașii noștri, cu toții! Dacă e cu putință publică-o, iar mie trimite-mi un număr în care vă apără, pe adresa Eug. Muntean, Feldkurator, 7 reg. 61. Feldpostamt 60. Ostașilor le merge bine. Sunt cu toate bine provăzuti, doina noastră încă răsună, iar muzica intonează la măsuri, și românești. — Te salut Muntean.

Ostaș!!

La ziua de azi au sunat de atâtă timp în bisericile din scumpa noastră patrie, rugăciuni pentru preabunul și luminatul nostru împărat și rege. La ziua de azi înjmile tuturor credincioșilor s'a întrebat către Cel Atotputernic cerându-i viață fericită și lungă bunului nostru monarh.

Dar iată la ziua de azi o schimbare. Scumpa noastră țară ne-a chemat să o apărăm până la ultima picătură de sânge, și să sfârmăm boardele barbare cari au atacat cinstea noastră. Deçi ziua de azi acum e conturbată din

serbătoarea ei obișnuită. Noi o serbătorim însă cu drag și nădejde cum și ori unde o putem. Ba putem zice că ziua de azi este o serbătoare duplă. E serbătoarea împăratului rege și a ostașilor lui, cu un cuvânt e sărbătoarea țării, căci țara ne chiamă și zice: „în luptă cu voi!” Iar noi răspundem: „Fie ploii, însoare, sau ceriu noros, fie zi cu soare; noi mergem în luptă voioși.

Biserica noastră străbună întotdeauna s'a rugat și a preamarit pe împăratul-rege și armata zicând „Doamne ține și protege patria și pe împărat. Să ne rugăm și acum cerând dela bunul Dzeu și zicând: „Doamne primește rugăciunea noastră, dă viață îndelungată prealuminatului nostru împărat-rege, trimite binecuvântarea Ta peste ostașii și armele lor, ca să taie pe dușman și-i fă biruitorii!

Iar vouă iubiți ostași vă zic: „Imbărbătați-vă și vă întăriți inimile voastre să învingeți pe dușman, având nădejde în Domnul totdeauna în numele Tatălui Amin.

III.

Mult On. dle redactor!

Cu multă bucurie Vă facem cunoscut, că acum înainte de plecarea la locul cel sfânt am avut parte căteva ore de o nedescrisă bucurie, anume, am obținut dela mai marii noștri permisiunea să ne facem un steag național, pe care îl vom purta prin străzile Galicii în fruntea întregului batalion român, cântând „Imnul unirii”. și ne vom bucura, căci cu ajutorul Atotputernicului și prea bunului Dumnezeu vom ajunge să punem sfântul steag în centrul Rusiei. — K. u. k. Marș Reg. Nr. 14. Feld. Post 209. 8/43 Marșkompr. Stefan Micicu, sergent-major.

Pripeala dela Band.

Cu titlul pompos de „Înfrățirea maghiară-română”, și-a trimis corespondență de mai la vale, pe care o săd curat ca un document istoric. — Red.

Evenimentele ce se desfășură cu iuteala fulgerului și cari pe anul viitor vor schimba harta geografică a Europei, ofensiva adevărat germană în felul ei, defensiva ursului din Rusia, concilianta ținută între altele a României, tinuta de amăna a conducătorilor politicei din Ardealul nostru, au avut răsunet și în satul nostru Banat de câmpie din colțul M. Turda aproape de Odorhei.

Acest sat care numără aproape 4000 de locuitori într-o terțialitate e locuit de Români gri, catolici și ortodoxi. — Dar mulțumită Celui de sus, desbinarea confesională nu și-a ridicat capul său de hydră, între noi Români de aici și în domnește pacea și buna înțelegere a Duii Christos.

Ziua de 10 (23) August va fi ziua istorică în trecutul acestei comune mari, sediu de proprietă și alte oficii locale.

Căci în această memorabilă zi cu senin de sus — s'a legat deocamdată în cadrele unei triste solemnități înfrățirea româno-maghiară. Înfrățire inițiată de Il. Sa d. comite suprem Szász József, în calitate de comisar al guvernului înalt.

In menționata zi, a ieșit în persoană Il. Sa cu automobilul oficios, însotit de d. protonotar comitatens Balázs, secretarul său, vicenotarul Il. comitatens și protonotarul comit. în penziune Orbán, pentru participarea la solemnitatea aceasta de mare însemnatate.

Serviciul divin se începe prima oară în biserică ev. reformată, la orele 10 și un sfert. Clopotele dela toate 4 biserici, în glas solemn vestesc începerea actului solemn.

Români vin în sile duple, disciplinati, cum ziceau unii Maghiari, către biserică maghiară în frunte cu preotii D. P. Decei, Octavian Albani și avocatul din loc Dr. A. Russu. Sunt de față cam 700—800 Români. Ajungând și întrând în biserică spațioasă reformată, la locul rezervat anume, cu venirea Il. Sale dlui comisar guvernial și anturajul său, se începe actul solemn.

Reformatii cântă „Împărate ceresc”, care toti îl ascultă în picioare.

Sfârșindu-se cântarea pășește la masa Dlui preotul bisericii Iuliu de Visky și într'o vorbire clasică, calmă și sinceră desfășură ideile cari au determinat conducătorii naturali ai poporului din Band, — a face începutul acestei apropieri și înfrățiri.

Spune — că nu vreau să iee biserică, legea și obiceiurile românești, le lasă intacte căci văd că Româniile le păstrează cu sfintenie. Vreau numai o înțelegere sinceră, o apropiere fratească din care să rezulte la urma urmelor bi-

IV.

Timișoara, 31/VIII.

Vă rog să binevoiți a publica aceste șire în St. Dvoastră foaie: Formându-se din reg. 43 din Caransebeș, care e curat românesc, un marș batalion, care zilele acestea pleacă în țara Rusului, o să ne batem cu el și o să-l învățăm carte, și fiind la toate companiile comandanți români, feori cerând permisiunea să facă căte un steag trei culori românești, lăsă și îngăduit, de loc le-au și făcut. Văzându-le feori mulți plângău de bucurie, căci nouă Românilor rar avem ocazie să vedem aşaceva. Si aşa cu steagurile noastre, de cari suntem legați, — și cu gând la Dumnezeu mergem să luptăm pentru patrie și pentru împărat. Trăiască patria! Trăiască împăratul nostru! — Un rezervist.

Crucea roșie și convenția dela Geneva.

— Un apel. —

Chiar în anul acesta în 22 August st. n. societatea „Crucea roșie” și-ar fi serbat jubileul de 50 de ani. Soartea a voit, că la începutul serbărei jubilare de 50 de ani a acestei instituții, să izbucnească răsboiul universal, așa că în loc de serbare sublimă are acum „Crucea roșie” menirea nobilă, de a alina toate cruzimile răsboiului.

In 22 August st. n. 1864, la inițiativa elvețianului Henric Dunant s'a încheiat convenția dela Geneva și s'a constituit societatea de ajutorare sub numele de „Cruce roșie”, care a întrunit simpatiile întregei lumi culturale.

Pe Dunant l'a îndemnat ca să constituie această societate, lupta dela Solferino, al cărei martor ocular a fost, unde mii de soldați și-au pierdut

nele acestei comune, al locuitorilor fără considerare la naționalități ori confesiuni, doresc promovarea binelui obștesc și a țării mame. Roagă cei prezenti ca ascultând manifestul priimaoară în limba maghiară, să-și facă observările eventuale. Cetățenii fiind acești, se aprobă în deplin. Depășind oratorul Visky, pășește pe amvon preotul ortodox Octavian Albani, în glas sonor, bărbătesc, agrăiește Il. Sa d. comisar, publicul ales, precum și obștea maghiară, română în număr de 2000 suflete. Expune că preotii, conducătorii acestui popor bland, credincios către patrie și luminatul înălțat împărat-rege, au ascultat glasul vremii, au întins mâna de frate poporului maghiar — căci ei ne-au chemat la acest praznic — nu ne-am întinat.

Accentuiază credința proverbială a poporului, devotamentul și simțul de jertfă pentru patria strămoșească, zice că însuflețirei și abnegării ivorite în urma prezentului epocal, mult grăitor — este a se atribui această serbare înălțătoare de inimi.

Crede că acest moment istoric nu numai aici la masa Dlui Christos va rămânea, — unde s'a subscris manifestul din partea Maghiarilor — ci va fi introdus în arterele vietii publice, ca să rezulte și poporului românesc mult dorita răsplată și să se dea în fine drepturile cardinale după cari de atâtia secoli așteaptă.

Asigură Il. Sa de sinceritatea expuselor sale crede că tot cu aceea sinceritate și dorire de

Prețul unui exemplar 10 fileri.

viață — pentru că nu a fost cine să le dea răniților primul ajutor.

Ceea ce s'a desfășurat dinaintea ochilor săi fizici l'a zguduit cu desăvârșire, infiltrându-i un simț de groază — și atunci a născocit el ideia, că soldați, cari se luptă pentru patrie, trebuie împărășiți de ajutor sanitar sistematic.

Cartea sa „Un souvenir de Solferino” a fost un apel de această natură către omenime. Apelul său a cucerit toate inimile nobile. Toate propunerile lui Dunant au fost primeite, să că toate statele au hotărât, ca ambulanțele, spitalele militare, medici, personalul de îngrijire, cât și persoanele particolare, cari îngrijesc de răniți să fie inviolabile.

In 1906 convenția dela Geneva a fost revidată, când s'a decis, că și răsboiul maritim se bucură de aceleași drepturi ca și cel de pe uscat.

Îngrijirea voluntară a bolnavilor e depusă în mâinile „Crucei roșii”, carea consideră toată omenimea ca o singură și mare familie, după cum a numit-o însuș Henric Dunant.

Îngrijirile sanitare de răsboiu, spitalele de rezervă, lazaretele, ambulanțele, medicii, soldații sanitari, surorile de caritate, locurile de păsare, medicamentele, precum carele pentru transportarea răniților, au menirea de a da în caz de răsboiu primul ajutor răniților.

Chiar și în timp de pace își desvoltă „Crucea roșie” binefacerea sa umană, aşa în cazuri de epidemii (boale lipicioase cum e de ex. holera etc.) în cazuri de foame și sete, la cutremuri de nământ și alte întâmplări catastrofale, de cari e încercată viața omenească.

Cum își va desvolta ajutorul său de binefăcere societatea „Crucea roșie”, aceasta ne-a arătat răsboaiele din trecut (d. e. răsboiul din Balcani), care a izbucnit din vinovăția împărătiei rusești. Noi cu toții trebuie să dăm după puțință obolul nostru în favorul „Crucei roșii” și astfel prin contribuirea noastră alinăm durerile celor răniți.

Apelăm deci și noi la toate inimile nobile să contribuie care cu cât poate spre a spori mijloacele de acțiune ale „Crucei roșii”. Prin aceasta vom împlini nu numai o datorință umanitară ci și una patriotică, și chiar națională românească, pe cătă vreme e bine să știm că în rândurile luptătoare în marele răsboiu de astăzi sunt atâtia și atâtia frați de sânge cari ca mâne vor fi îngrijiti de crucea roșie fără deosebire de lege ori limbă.

Fiecare contribuent este rugat a trimite cvota de ajutor la redacția uneia ori alteia din gazetele noastre românești.

Un medic militar activ.

P. S. Gazetele românesti sunt rugate să reproducă acest apel.

bine al ameliorării sortii poporului se fac toate acestea.

Propune adresarea telegramelor de aderență către: cancelaria de cabinet a Maj. Sale, către Ex. Sa d. prim-ministrul, către Ex. Sa d. ministrul de interne Sándor János, către Ex. Lor arhiepiscopii români, Ex. Sa episcopul catolic și Il. Sa episcopul reformat.

Se primește.

Depășind oratorul preot, vedea în ochi lacrimile insuflarei, vedea pe fețele sutelor și miior gravitatea momentului.

Pășește la tribună Il. Sa d. comite Szász, sugerând publicul și mulțumind preoților vorbitori în mod atât de clasic, cum că justele pretenziuni a Românilor cu încetul se vor împlini, căci înținta de amănă atât a conducerilor căci și a poporului e destulă garanță acuma.

Roagă că dacă au fost deosebire de păreri și chiar unele neînțelegeri să le uităm, căci aceleau au avut și au caracter de casă, când pacea și ordinea publică ni e garantată și când avem vreme a ne schimba părerile pro sau contra.

Mulțumită Dlui în aceste momente critice între noi nu există deosebire de rassă, nu de naționalitate, toti suntem fii credincioși ai țării deși Rușii dușmani socoteau aceasta ca sigur și în favorul răsboiului lor.

Mulțumită conducerilor, temerea, neîncrederea față de poporul român s'a împrăștiat acum se vede credința și iubirea românilui către țară și împărat-rege, acum dușmanii acestui popor amușesc.

Să fie convins poporul român că se vor face, în timpul păcii apropiate, toate ca să se simtă

Răsboiul. Lupte decisive

Germanii și Rușii.

Viena. — „Sonn und Mittagszeitung” primește dela corespondentul său de răsboi următoarea informație:

Armata care înaintează în direcția nord-estică are un admirabil plan strategic. Cu mult optimism se așteaptă evenimentele decisive. Speranțele de până acum ale armatei noastre s'au împlinit întocmai. Ne asigură mult traducerea în faptă a planului nostru succesele aripei din stânga.

Berlin. — Lupta dela Ortelsburg a fost una dintre cele mai însemnante și cu mai bun rezultat. Germanii au înfrânt acolo 5 corpuși de armată rusească și „Berliner Tagblatt” scrie că mai bine de 30,000 Ruși, între cari numărăți ofițeri, au fost făcuți prizonieri. Trupele germane au strămutat din 3 părți pe Ruși și l-au aruncat în mlaștinele dela Mazur.

(Wolff). Statul major german confirmă că în luptele mari dela Hohenstein și Ortelsburg din Prusia de răsărit, au fost făcuți prizonieri 30,000 Ruși între ei și ofițeri de rang înalt.

Corespondentul de răsboi al ziarului „Berliner Tagblatt” scrie: „Feciorimea noastră s'a luptat cu eroică jefire. Răniții voiau să se puie din nou în linia de foc pentru a sărbătorescă din nou pe pământ străin ziua aceea dela Sedan. Contingentul de răniți la mâini și picioare este extraordinar de mare. Aproape toate răniile li le-au făcut șrapnele. Ai noștri se poartă cu extremă bărbătie și dovedesc cea mai mare răbdare. Unul dintre răniți a povestit următoarele: „au fost zile când eram necesitați să parcurgem 50 de kilometri pe cel mai nevoieios teren, în continuu luptându-ne. Trăiam câte 4 zile numai cu pesmet și apă. Timp de 4 ore am stat în bătaia alor 44 tunuri rusești, trebuind să ne retragem, însă incurând cu putere reîmprospătate am înaintat și am pus pe fugă pe dușmanul miserabil.” Alt rănit povestește: „de 5 ori, făcând cele mai mari sfotări, am luat ofensiva, lupta era cumplită, însă n'am descuștărat și am atacat din nou, infundând pe mize-

rabilă în mocirle și prin văi. În marea lor descurajare cercau să învețe a înota, dar fără să poată scăpa de moarte. Rușii au luat o pestă hotare. Eri și azi (30 și 31 August) au sosit trupe proaspete cari au continuat să fugăriască ne dușman”.

Austro-Ungaria și Rusia.

Cartierul presei. Armele noastre tot mai lămurit ne indică drumul izbânzii. În acest moment lupta decurge cu putere uriașe și favorabil pentru noi. Efectul veștilor cari vin de pe câmpul de răsboi la cartierul presei este splendid. Ofițerii noștri povestesc că granatele rusești nu totdeauna au efect și trezesc în soldați dispoziție de voie bună. Cele trei armate dintre râurile Vistulei și Wieprz înaintează biruitoare spre Lublin, Cholm și Vojlinski, fără putință de a rezista. Pe zi ce trece îndelungatul răsboi crează pentru noi o tot mai favorabilă situație și luptele de pământ acum dovedesc superioritatea calității soldaților și armelor noastre. Timpul e favorabil, atmosfera e temperată, noaptele nu sunt răcoroase, iar ținuta trupelor noastre, cu toate marile osteneli din zilele acestea 5, e neșovadnică.

Viena. — (31 August) „Fremdenblatt” scrie: Deja sunt 6 zile dela începerea răsboiului mare cu Rușii. Tinuta trupelor noastre e admirabilă. De pe câmpul de răsboi sosesc vești bune. Răniții cari se înapoiază povestesc adevărate minuni despre prestațiunile vitejșii ale armatei noastre. La cartierul general domnește o bună dispoziție.

„Neue Freie Presse” scrie: azi a sosit următoarea informație despre situația generală: lupta durează, și decurgerea ei nu de parte o privim cu toată increderea.

Budapest. — Dela cartierul general se anunță: Trupele noastre de pe câmpul de răsboi din nord persistă și pe mai departe într-o luptă. Spre meazăzi dela linia Lublin, Czernonost și Grubiesov în timpul cel mai apropiat se așteaptă momentul decisiv.

Viena. — „Reichspost” primește dela corespondentul său de răsboiu:

bine în scumpa țară, toate vor fi pentru ameliorarea sortii acestui blajin popor, a cărui psihologie a avut prilej în decursul carierei sale administrative de 32 ani, începând ca pretor etc. a o cunoaște.

Se subscrive după aceasta manifestul din partea membrilor maghiari.

Preotul Visky roagă publicul că și mulțimea ca conform programei să se prezinte cu toții în biserică românească, unde va decurge adevăratul moment al înfrângării.

Aici preotul-protopop D. P. Decei, cu cunoștuța veră și iștejime bine apreciată de orator expune adevăratul indemn al prăsnuirei, zile ce că credința către țară și patrie au făcut din flăcăii noștri veseli doinitori soimi de munte, ca cu insuflare și vitejie rară să se înșire sub drapelul sfânt al coroanei sfântului Ștefan.

Asigură pe cei prezenți — precum bine a zis fratele său în Christos în biserică maghiară că românul totdeauna a fost și va fi cu credință și iubire — cum numai Românul poate — către țară și înaltul său împărat.

Se scoală apoi impunătorul și ilustrul domn comite și în limba românească fine o vorbere lungă, pătrunzătoare, despre poporul românesc, zicând la fine „că momentul cel mai frumos al vieții sale publice este acest prasnic de înfrângere”.

Vorbirea au avut un efect de nedescris. Strigăte de „trăiască” și „eljen” traversau zguditor cupola bisericii românești.

Si acum e momentul mai solemn. Pășește în talar preotul reformat și deși nu posedă abso-

lut limba românească, zice câteva ziceri curațon, cerind ca să se cetească manifestul și se subscrive din partea bărbăților de încredere români.

Manifestul il cetește dr. A. Russu. Se primește și să subscrive în fine il provede cu semnătura Sa II. Sa dl comisar guvernial.

Visky imbrășoaează protopopul și apoi protestă îl sărută creștinește. Ceilalți lăcrămăndi de mână și întăresc votul depus înaintea altarului român, înaintea Sf. Treime, Comitele lăcrămăză, toți sunt adânc emoționați când în tâceră mormântala se aude erupând:

„Așa să ne ajute D-zeu, Isten ugy segélye!

La orele 1 p. m. să sfârșește solemnitatea de servicească. La orele 1 și jumătate urmează băchet la „Concordia” a lui Egerházy, la aniversarea maghiar și a lui „Deșteaptă-te Române”. Să țin toaste etc. și festivitatea la orele 2 se sfârșește, trebuind d. comite să meargă cu automobilul încă pe seară la sediul Aiud.

Luni am primit telegramă de multumire de la cancelaria de cabinet, dela Ex. Sa d. ministru de interne și dela bunul nostru arhiepiscop Sz. Ioan, cerind binecuvântarea cerului său în acestui act solemn.

„Intru mulți ani Inalt Prea Sfințite Sf. Treime!”

Deie cel de sus să nu ne înșelăm în dreptatea așteptării, și să răsară rodul penitentelor popor negles și uitat de pe sesul frumos al câmpiei Ardealului.

Bandul-de-câmpie, la 16/29 a Dlui 1914
„Olteanul Octavian”

va dura încă mai multe zile, și de cărți se fac mari concentrări de armă. Rușii respinși se adună iarăș prin dosul cari scutesc tunurile, atacurile lor rezultat, iar pierderile numărăsoare. „Reichspost” e informat de conținutul său de răsboi că cele două guverne rusești Kiele și Radon se află în mâinile noastre. S'a mai cucerit apoi jumătatea graniță de est a guvernației Kiele, având ca localitate principală Opotow.

GERMANII SI FRANCEZII.

Aeroplani germani deasupra Parisului.

„Un aeroplano german delă o înălțime de 2000 m. a aruncat o bombă, care a căzut în apropierea unui spital militar din Paris, ucigând 2 femei. Ofițerul german aflat în avion a mai aruncat un steguleț german și o boala de următorul conținut: „Armata naște la portile Parisului. Nu vă rămâne să dea să vă predăți”.

Lître în mâinile Germanilor.

„Köln. Zeitung” anunță, că trupele franceze în număr de 50.000 au fost constrânse să reziste trupelor germane, să căză în mâinile Germanilor.

La Husiatin.

— În Husiatin, preotul greco-catolic a invitat la dejun ofițerii trupelor aflate în localitate. Înainte de dejun preotul rugăt oaspeții să asiste la serviciul divin și va ține în biserică din apropiere. Orașul se duseră deci la biserică. Dar abia treapta, și indată începu clopotul a bate cu dungi. Ofițerii începură să bănuiască cănd deodată sosi în grabă servitorimea lui strigând că preotul i-a tradat. Cățiva alergări indată pe usă afară. În clipă și începură să isbească șrapnelele în biserică. Mai mulți ofițeri fură răniți, între ei și căpitanul Gastheimb, care își pierdu conștiința, fiind fură alarmate. După câteva minute și după atacul împotriva Rușilor respingându-se împărtășindu-i, Rușii au avut 400 de morți și răniți. Tunurile cari au isbit în biserică fusese așezate așa neapărat în deplină cunoștință instanței. Trădarea e deci vădită. Despre nu se știe nimic.

„Planul Angliei”.

Sub titlul acesta scrie „Kölnische Volkszeitung” după informații mai înalte, că Anglia are să poarte răsboiul acesta cu Germania și un răsboi de nimicire economică. Scopul acesta are lipsă, ca flota să-i rănească. Anglia contează, că flota germană pătrunsă și ea de spiritul ofensiv al armelor pe uscat, va încerca să atace coastele engleze și să ajungă la luptă cu flota engleză aflate de târmuri Angliei sau Scoției, unde și astăzi va putea fi distrusă.

Flota germană însă înțelege planul acesta. Toate bine că un atac asupra coastelor engleze i-ar pricina mari pierderi, ne mai socotind că în astfel de împrejurări ar fi expusă predeștei numerice a flotei engleze. Stă deci intensivă deocamdată și pândește momentul tivit.

Germanii în Tsing-tau.

Pretutindeni în Germania se manifestă mare față de soarta Germanilor din Tsing-tau, față de luptă ce va avea să ducă mică garnitură de marinari din acest orășel cu flota anglo-norvegiană din apele extremului orient. E mare joacă pentru femeile și copiii din colonia germană. În zilele din urmă a sosit înștiințarea femeilor și copiilor sunt în siguranță, au fost să din Tsing-tau pe teritoriu neutral, chinez și probabil în Shang-hai. Lumea să aibă înțeles.

In Tsing-tau acum nu mai sunt decât bătrâni și ușăpătă cu arma în mâna atacul flotei chineze și engleze.

250 mii Ruși încunjați.

„Pester Lloyd” anunță un strălucit eveniment pe câmpul de răsboi ruso-german: După ziarele din Berlin cei 300.000 de Ruși, pe cărui a făcut prizonieri Germanii la Ortelsburg, formează numai o optă parte din armata rusească, care a năvălit în Prusia, dar care e acum deplin încunjurată la lacurile Masuri. Germanii simulând retragerea i-au înșelat pe Ruși aducându-i până în aceste ținuturi, unde cu o schimbare îndrăsneață de front i-au încunjurat în cadrul format de localitățile Soldau, Hohenstein, Wartenburg și Ortelsburg. Capitularea armatei rusești de 250 mii oameni e iminentă.

Corespondentul de pe câmpul de răsboi al ziarului Lokalanzeiger e informat că armata germană care i-a încunjurat pe Ruși la granița rusească-prusiană, a avut de luptat cu 5 corpuri de armată. Luând în considerare terenul mlăștinios și acoperit cu păduri, nu s'a putut da o luptă în linie regulată de bătăie. S'a întâmplat chiar că unele părți din trupele rusești trebuie să lupte într-o poziție în formă de triunghi drept. Aripa noastră dreaptă era între Soldau și Gilgenburg, centrul, care se compunea mai cu seamă din trupe de landwehr luase poziție la Hohenstein, iar aripa stângă între Allenstein, Wartenburg și Bischofsburg. Centrul armatei a respins cu ajutorul artilleriei grele încercările desperate ale Rușilor de a rupe linia, ce-i încunjura. Aripa dreaptă a înaintat apoi pe la Neidenburg, iar aripa stângă pe la Passenheim. În urma operațiunii, Rușii au fost încunjați din toate părțile. Rușii cu cele 5 corpuri de armată și trei divizii ale lor erau în majoritate față cu forțele germane. Pe înălțimile ce se întind dela Hohenstein spre apus am văzut cum au fost transportați 3000 de Ruși, care făceau o față proastă și se arătau indiferenți, dar erau între ei și foarte mulți indivizi eliberați din ocne, despre cari se poate presupune, că sunt de o îndrăsneală temerară, cum povestesc refugiații.

Impresurarea Parisului.

„Köln. Zeitung” primește din Amsterdam o telegramă în sensul că reia statul major francez se aşteaptă ca în câteva zile Parisul să fie impresurat pentru asediul.

Asediarea Belfortului.

— Eri și azi (29 și 30 August) s-au dat lupte puternice în împrejurimea Belfort-ului, cari încă dăinuiesc. Germanii le-a reușit ieri să ocupe Belchen, unde au fost făcute pradă numeroase tunuri. Germanii asediază azi fortul Giromagny. (Belchen este așezat spre nord dela Belfort, la numai câțiva kilometri depărtare. Giromagny este fortul extrem de nord al Belfortului).

Milionarii belgieni.

Amsterdam. — Max, primarul Bruxellei, a declarat că ar fi dusă la Antwerpen întreaga visteria comunelui, și nu poate plăti pretențiile consiliului de răsboi. Germanii au luat atunci ca ostacă pe cunoscutul mare industriaș Solvay și pe baronul Lambert Rothschild.

In pericol viitorul Franței.

Partidul socialist francez a lansat un manifest, în care se spune că deputaților socialisti Guesde și Sembat li s'a permis să facă parte din cabinet pentru viitorul Franței și al națiunii franceze e în pericol.

Rusia trimite trupe și muniții în Serbia.

„Pester Lloyd” e informat că pe Dunărea de Jos ar fi fost văzute mai multe vapoare rusești cu muniție mergând în sus spre Sârbia. Totodată s'a făcut pregătiri ca pe Dunărea de Jos să fie transportate trupe rusești în Sârbia. Organul nemțesc al guvernului ungur își pune întrebarea: până când va tolera acest lucru România?

Luptele dela Antwerpen.

„Amsterdammer Handesblad” scrie cu datul de 28 August, despre luptele dela Antwerpen: O mare armată belgiană a înaintat sub conducerea Regelui Albert dela Mechelen spre sud, cu scopul ca să strâmtorească spre sud armata

germană care se găsea la Vilvorde. Germanii le-a reușit însă să-i însele pe Belgieni aducându-i până în apropierea armatei principale dela Vilvorde. Ajungând Belgieni destul de aproape armata germană i-a atacat pe neașteptate. Trupele germane cari s'a ascuns dinainte în pădure, i-au atacat pe Belgieni în coastă. Armata belgiană a fost luată din trei părți în foc nimicitor. Nu mai era aceasta o luptă, ci un adevărat măcel și atacul Belgienilor, început atât de bine să a terminat cu fugă în desordinea cea mai mare. Multe sute de Belgieni au sărit în canalul Machen-Löven, unde s'a înecat. Automobilele cu ofițerii statului major s'a întors cu viteza cea mai mare la Antwerpen. Belgienii i-au provocat pe locuitorii din Mechelen să părăsească orașul. Aceasta provocare a produs mare neliniște între locuitori. De fapt gloanțele tunurilor au ruinat turnul renomul al catedralei din Mechelen. În acest oraș nu se găsește acum nici soldați germani, dar nici belgieni, așa că locuitorii se reinseră pe incetul la locuințele lor. Probabil că Belgienii au întreprins aceste ieșiri din Antwerpen la dorința statului major francez, sosind în oraș cu puțin înainte de pornirea armatei un curier francez.

INFORMAȚIUNI.

Când trec vitejii...

Arad, 1 Septembrie 1914 n.

I-am văzut astăzi la gară. Același feclori mândrii, hotărâți, comunicativi și dormici de slovă, pe care îi vedeam mai deunăzi înnotând prin lanurile de grâu ale Banatului. Plecau acum la răsboi, de departe spre granițele Galilei, „să învețe minte și pe Ruși, după ce i-au invățat pe Sârbi”. Îar din gesturile și vorbele lor, oricără cercu uniformă să le dea altă înțelesare, răsărila firea aristocrată și îndrăsneață a bănătanului, gata la orice, dacă i se satisfacă și lui ambila.

Când a intrat trenul în gara Aradului lumea a rămas uimită. Flori, verdeată, strigăte, urale și pretutindeni armonicul tricolor românesc, la ușile vagoanelor, la chipie, peste umăr, pe piepturi! O adevărată risipă de culori și sentimente. Și se bucurau ostașii de noi că le-am ieșit într-un întâmpinare, și ne bucuram noi de ei, că-i vedem așa de voinici și veseli, și mai ales așa de Români, și ne bucuram împreună privind întovărășirea pe pânză a celor trei culori, și fluturașa lor în vânt și în suflete ne zâmbia aceeașă gând de mândrie și de putere viitoare.

— M'au pedepsit, frate, că am strâns bani și ne-am făcut steag, — îmi spunea căprarul Moldovan, cu ochii schintitorii, — dar nu-i nimic, căci avem steag de al nostru, de-al săngelui nostru. Ne-am ridică intreg regimentul, dacă ar îndrăzni cineva să ni-l iee.

Iar tovarășii săi întără cuvintele.

Și eu îi ascultam, mă uitam la ei, mă uitam la cele trei culori fălfătoare și deodată, în mijlocul entuziasmului acestuia rămăsei pătrunse-o amărăciune adâncă. Vedeam parcă flăcăii aceștia descinși de brânele lor și izbiti de paturi de pușcă, vedeam fetele și nevestele lor cu hainele șișlate, cu părul strâns, cu trupurile schingiute pentrucă n'au vrut să îndepărteze de pe mânci și din păr cele trei culori blestemate, ajunse astăzi un simbol, — și vedeam în dosul lor zugrăvindu-se o siluetă gravă cu ochi de fosfor, și cu pene în pălărie. Dacă acum se îngăduie tricolorul acesta, de ce e crimă de moarte alcândva? Oricare neam își are un semn al mândriei sale; dacă acum acest simbol al nostru începe alături de ale altora, n'ar putea el încăpea totdeauna?...

— E steagul regimentului acum acesta, — mă trezește unul din gândurile mele, — îl ducem cu cinste și cu cinste îl aducem în apol...

Și trenul șueră...

...Duceți-l cu voi, dragii mei, duceți-l cu voi. În el e sufletul vostru cu întreagă sinceritatea lui. Acum puteți purta cu mândrie cele trei culori, căci stați în fața mortii. Dar când în fața voastră era viață, și sufletul vostru voia să-și desfășoare sinceritatea, atunci se arăta silueta și vă silia să ridicați numai în voi înșivă altare.

Duceti-l cu voi! Si aduceți-l cu cinste inapoi! Si cu ajutorul Celui de sus, cele trei culori nu vor mai fi silite sa stea ascunse. Li se va face si lor dreptate...

V. S.

Trecerea prin Arad a reg. 43 (gen. Doda)

Predarea drapelului național.

Arad, 1 Sept. n.

Ieri, Luni, pe la amiază redacția ziarului nostru primise o telegramă din Timișoara în care eram avizati că azi, Marți, va trece prin Arad, spre câmpul de luptă, fănicul regiment nr. 43, a mult regretatului general român Traian Doda, învingătorul dela Custoza.

Imediat am răspândit în toate părțile printre Români acest sunt imbucurător.

Sosirea regimentului era anunțată pe orele 8 dim. Azi pe la orele 8 fără un sfert foarte numeroase familii române, parte cu tramvaiul, parte cu trăsurile grăbieau spre gară. Fiecare avea în mâni pachete cu merinde, țigări etc. Deodată pe peron se năseță mare mișcare... Un implegat ne anunță sosirea unui tren militar... Dela o masă se ridică o frumoasă și robustă româncă, e dsoara Elena Bălan, — nepoata redactorului nostru C. Savu, — având în mâni un admirabil drapel național român. Dsoara Bălan însoțită de mătușa sa și unchiul său d. C. Savu lese între sine așteptând sosirea trenului...

Sosind trenul militar în gară Români aclamă. Soldații răspund cu un puternic „Să trăiască!” Era, însă, un alt regiment, nu cel așteptat de noi.

Puțini Români ai regimentului din gară ne roagă stăruitor să le dăm lor drapelul național, căci ei n'au nici unul.

„Dați-ne nouă acel steag frumos, căci cei dela 43 au destule!” strigă unii.

„Faceți bine dați-l lui căpitan Cosgaria, căci e român!” — strigă alții.

În sfârșit dsoara E. Bălan desleagă marea fundă tricoloră dela drapel, tăie câteva bucăți și le predă voinicilor noștri, cari primesc tricolorul nostru cu ovăzii entuziaști.

După 20 de minute trenul se pune în mișcare în acclamațiile noastre. Soldații răspund fluturând chipiile...

După o lungă așteptare, la orele 9 și 32 minute sosete un alt tren militar. Sunt sanitarii. Un român, căporal, salută aspru și ne anunță că mult așteptații noștri voinici sosesc abia la orele 11.

Îl mulțumim. Eu strâng mâna voinicului, ii dau o bucată de fundă tricoloră și ii doresc întoarcere veselă. Cu lacrimi în ochi îmi mulțumește, salută și urcă vagonul. Cu aceleași aclamări călduroase salutăm și pe acești voinici cari aleargă spre câmpul de luptă...

Peronul gărlii devine tot mai populat. Străinii privesc cu mult respect la grupul român având în mijloc drapelul național purtat de dsoara E. Bălan.

Mulți străini se opresc în loc și ne întrebă dacă drapelul e oare din România și cui e destinat. Satisfacem cu placere curiozitatea tuturor.

Pe la orele 11 și 15 minute intră în gară un tren foarte lung.

— Acesta e regimentul 43, — ne anunță un implegat român.

Ne așezăm într-o lungă coloană și așteptăm trenul. Înaintea coloanei avem mândrul nostru drapel național purtat de dsoara E. Bălan.

Toți bărbații ne descoperim capetele.

În sfârșit iată-i sosiți voinicii noștri. La vedere drapelului național ei răspund cu entuziasme strigăte de:

— Trăiască drapelul național!

— Trăiască armata monarhiei!

— Trăiască domnitorul nostru și conducătorii armatei noastre!

— Trăiască Români și Româncele arădane!

— Trăiască cine a pregătit drapelul! — strigă fără incetare lubiții noștri voinici.

Toate vagoanele sunt împodobite cu ramuri verzi și

tricolor. Trei vagoane au arborate trei mari drapeluri naționale.

Noi le răspundem emoționați:

— Trăiască toți vitejii regimentului 43!

— Trăiască bravii lui conducători!

Trenul se oprește. Toți voinicii coboră din vagoane. Grupul nostru e cuprins în mijloc de imensa mulțime a soldaților, toți având pe piept și în chipuri fundă tricoloră românească.

Urmează momentul solemn. Se face mare liniste. Dsoara Elena Bălan păsește înainte și predă drapelul caporului Constantin Marinu, originar din Giroc (înălță Timișoara,) însoțindu-l de o scurtă dar emoționantă cuvântare.

Toți soldații fluturându-și chipurile strigă „Trăiască Români!”

Voinicul caporal primește drapelul făcând declarația că, „având drapelul totdeauna în frunte sperez că urmări eroilor dela Custoza vor căștiga numai invincer!”

Voinicii se adună în jurul nouului drapel, apoi cântă în cor imnul național „Deșteaptă-te Române!”, „Pe-al nostru steag!...” și alte cântări naționale.

Publicul în majoritate român, dar am remarcat și foarte mulți străini, face mari ovații.

Apoi, cântând imnul casei domnitoare (Doamne ține și protege) drapelul este dus și arborat la vagonul ofițerilor.

Cântece și veselie...

D. căpitan Amos Pop vine în pas grăbit spre grupul nostru, se oprește drept în fața dsoarei Elena Bălan, apoi spune cu glas înalt:

— Stimă dsoară! Aci vă predau 100 cor. colectate cu creițarul de februarie acestui regiment cu scopul de a înființa un fond din care după încheierea păcei să se decoreze copiilor celor căzuți din acest regiment. Soldații m'au rugat să primesc ca acest fond, la care ei vor contribui și de pe câmpul de răsboi, — să se numească după numele meu, dar eu i-am rugat să renunțe la aceasta. El însă persistă și acum pe lângă rugarea lor. Dv. veți chibzui cum veți crede mai bine”.

Intreagă asistență și soldații Isbucnesc în strigăte entuziaște, de „Să trăiască Români!” — „Să trăiască d. căpitan Amos Pop!”

Iar d. căpitan A. Pop adânc emoționat mulțumește fluturându-și chipiul.

Dnele Dr. Romul Velici, Const. Savu, împărtesc soldaților mâncare și țigări.

Un voinic român, caporalul Iosif Beteală din Gărbovăț (Banat) îmi predă o scrisoare în care mă roagă să publică în ziar că soldații bănățeni ai reg. 43, afară de drapelul primit dela dsoara Elena Bălan dentistă română în Arad, au mai primit în gara Timișoara un drapel național dela dna Dr. Alexandru Stoinescu (Arad) iar un alt drapel național în gara Lugoj dela dna medic Dr. Șepetian. Acest din urmă drapel este purtat de cap. Ios. B.

La semnalul gornistului ne luăm un călduros rămas bun dela voinicii români, dorindu-le întoarcere cu bine.

Trenul se pune în mișcare în ovăzile entuziaște ale publicului prezent și în sunetele lui „Deșteaptă-te Române!” cântat cu multă căldură de acei ce merg să învingă sau să moară pentru cinstea tronului și a monarhiei.

Dar, e mult mai slab condeil meu, încât să poată să perpetueze scenele emoționante ce s'au petrecut azi, Marți, în gara din Arad. Ele au putut fi numai trălte și văzute, dar nu pot fi descrise.

„Cu bine mergeți dragii mei
Si să veniți cu bine!...”

C. Pereanu.

Pentru familiile învățătorilor duși în răsboi. Ni se scrie: „Președintele Reun. învățătorilor bănățeni. d. Iuliu Vuia, a rugat ven. conzistor aradan a dispune: 1) ca salariile învățătorilor duși în răsboi să se solvească soților lor, pe bază chitanței iscălită de soții; 2) în caz de începerea prelegerilor, pe timpul cărora învățătorii sunt duși la răsboi, să fie substituți gratuit

de on. preotul. Recomandăm tuturor sistoarelor noastre a satisface aceste cereri, cari duși au fost în rând cu rului în răsboi.” — H.

Situată financiară. Dela ultimul nostru săptămânal încoace momente mai tante în piață internă de bani nu s'au ridicat rate oficiale a avut cel mai mare asupra pieței. Situația Băncii Austro-Ungare este, considerând imprejurările date, deosebit de satisfăcătoare și se speră ca ultimo înca să răsfoiască dificultăți mai de seamă.

Asupra piețelor externe de bani lipsesc săptămâna aceasta știri mai precise, cu privirea Berlinului, unde situația este din nouă satisfăcătoare. În opozitie cu celelalte state europene, cari toate au decretat către un mărimea lung sau mai scurt, în Germania până la 1000000000 de lire, în Austria după unele știri de ziare, domnește o situație generală pe teren economic-finanică. Paris din contră vine știrea că Banca de la Bănci a redus etalonul dela 6% — la care a reacționat în primele zile ale mobilizării — la 5%.

Bursele de valori continuă a fi încrezătoare intreaga Europă. („Rev. Ec.”)

Contravaloarea bonurilor de rechiziție. Nu se poate executa. Conform unei ordine recente a ministerului, apărută în Nr. 1000000000 de la 1917, a foaiei oficioase sumele de despăgubiri cuvenite pentru caii și mijloacele de transport sunt rezervate pentru scopuri de răsboi și nu se poate executa numai în măsura în care s'ar putea obiectele rechiziționate.

Timbre din emisiunea veche. Se mai pot achiziționa până la 30 Septembrie a. e. Ele pot fi schimbate până la finele anului curent cu timbre nouă la perceptoarele r. u.

Apucătura unui aviator german. „Daily Telegraph” raportează despre o foarte interesantă apucătură a unui aviator german, căzut în zâmbă Germania că nu pot intra în Liege, după ce a întunecat au trimis un balon, care răsuflare a săzile a sbarat deasupra unei fortărețe așezătoare și a aruncat înălțime de 900 de bombe asupra ei. Dar ca nu cumva gloanțele Belgienilor să-i nimerească, comandanții sălii a slobodit o sfoară de 60 metri, pe care a legat-o de balon, și la capătul căreia s-a zis o lampă roșie. Belgienii induși astfel să cred că aeroare au îndreptat gurile tunurilor și a preluat spre aceasta lampă, crezând că acolo e săliul. Dar gloanțele tunurilor și a puștilor ierău și bubuiau zădarnic, căci rămasese neîncărcat „Regretăm” — scrie ziarul englez — „că așa și-a făcut aceasta ducere în eroare, dar trebuie să se miră apucătura îndrăsneață și succesa aviatorului german”.

POȘTA ADMINISTRATIEI

Alex. S. Muntean, Ofenbaia. Am primit un abonament până la 30 Noembrie a. e.

Iustin Pop, Uercea-mare. Am primit un abonament până la 31 Octombrie a. e.

Redactor responsabil: Constantin S.

O femeie văduvă în etate de 28 ani caută loc ca

econoamă.

Se pricopește și la croitorie. — Adresa la administrația ziarului.

Gu 2287-1

Cărți școlare

aprobată de ministerul de culte și Ven. Consistor din Arad, Oradea-mare și Caransebeș (edițiile cele mai noi).

Anuar școlar. Pentru 80 elevi Coroane 4— pentru 120 elevi Coroane 5—; pentru 160 elevi Cor. 6—

Aviz școlar. — Iskolai értesítő (legat). Prețul 30 fl.

De vânzare la „LIBRĂRIA CONCORDIA” Arad, Deák-Ferenc str. 21